

د افغانستان اسلامي جمهوري دولت

تفاهمنامه همکاري

بين

وزارت دولت در امور شهدا و معلولين

و

وزارت شهر سازی و اراضی

سرطان ۱۳۹۹

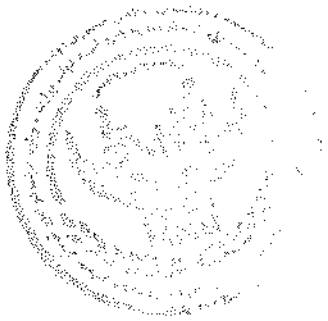

مقدمه:

معلولیت بنا بر علت های گوناگون و متعدد در جهان از آوان زندگی بشریت موجود بوده و هنوز هم به اشکال مختلف معلول شدن ادامه دارد، اشخاص دارای معلولیت به کتگوری های مختلف دسته بندی شده اند و جمعیت بزرگی از جامعه بشری را تشکیل داده و بزرگترین اقلیت جهانی می باشد. به اساس گزارش سازمان صحتی جهان و بانک جهانی که تحت نام "گزارش جهانی معلولیت" در سال ۲۰۱۱ منتشر شده است، در حدود ۱۵٪ نفوس جهان را اشخاص دارای معلولیت تشکیل می دهند و در کشور عزیز ما افغانستان نظر به آخرین سروی انجام شده در زمینه معلولیت، در حدود ۱۰.۸٪ نفوس کشور را اشخاص دارای معلولیت های شدید تشکیل می دهد.

چهار دهه بحران و جنگ های ویرانگر پیامد های ناگوار اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی را به بجا گذاشته است، در پهلوی ویرانگری های مختلف، جمعیت قابل ملاحظه ای از مردم افغانستان را شهید و معلول نموده است. هرچند کارهای زیادی در زمینه انجام شده است؛ ولی با آنهم اشخاص دارای معلولیت و ورثه شهدا هنوز جمعیت فراموش شده ای هستند که هنوز کارهای متناسب به ظرفیت، توانمندی، شمولیت اجتماعی، خودکفایی اقتصادی و تأمین حقوق بشری شان به صورت فراگیر و همه شمول صورت نگرفته که باعث به وجود آمدن چالش های متعدد اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی در کشور شده است. پاسخگویی به نیازمندی ها و تأمین حقوق بشری اشخاص دارای معلولیت و ورثه شهدا کار یک نهاد و سازمان نبوده، بلکه وظیفه همگان می باشد؛ زیرا معلولیت پدیده همه شمول و فراگیر بوده و همه مسوولیت داریم تا زمینه ها و فرصت های خودکفایی و شمولیت مؤثر آنان را در جامعه از طرق مختلف مهیا سازیم تا باشد که اشخاص دارای معلولیت مانند سایر شهروندان از حقوق و امتیازات یکسان و برابر مستفید شده و همچنان سهم خویش را در آبادانی کشور و جامعه ایفا نمایند.

بدین منظور به تاسی از مواد (۷، ۲۵، ۲۴، ۲۳، ۲۲، ۲۰، ۱۹، ۱۵) قانون حقوق و امتیازات معلولین و قانون حقوق و امتیازات بازماندگان شهدا و مقنودین تفاهمنامه همکاری فی مابین وزارت دولت در امور شهدا و معلولین و وزارت شهر سازی و اراضی منعقد می گردد.

اهداف

ماده اول:

۱) این تفاهمنامه جهت تحقق اهداف ذیل به امضاء می‌رسد:

۱. تطبیق برنامه عمل ملی اشخاص دارای معلولیت؛
  ۲. تغییر در زندگی رقابتی و اجتماعی معلولین؛
  ۳. تساوی فرصت های کاری در ارگانهای مختلف دولتی و غیر دولتی؛
  ۴. ادغام معلولین در عرصه های اجتماعی، سیاسی، تعلیمی و علمی؛
  ۵. حمایت از برنامه های خودکفایی معلولین؛
  ۶. خدمتگذاری اساسی و بنیادی جهت باز توانی معلولین؛
  ۷. حمایت از پروژه های اشخاص دارای معلولیت و تعیین بودجه مشخص برای معلولین و بازمانده گان شهدا؛ و
  ۸. تاکید در جهت تحقق فرامین در رابطه به اشخاص دارای معلولیت و ورثه شهدا؛
- ۲) سکرتریت کمیته امور شهدا و معلولین شورای وزیران بعد از امضای تفاهمنامه، برای تطبیق موضوعات فوق راهکارهای ذیل را برای هر وزارت خانه، ریاست های مستقل، کمیسیون های مستقل، سکتور خصوصی و جامعه مدنی پیشکش می نماید؛ که بعد از بررسی و بازنگری توسط سکرتریت، به جلسه عمومی جهت تصویب پیشکش می گردد.
- ۳) در این برنامه عمل دو نوع مسوولیت و مکلفیت برای نهادها پیش بینی شده است؛ یکی مکلفیت های همگانی که هر نهاد و اداره مکلف به انجام آن است و دیگر مسوولیت ها و مکلفیت های مشخص اداره با در نظر داشت خطوط و لایحه کاری اداره؛

مسوولیت ها و مکلفیت های مشترک کمیته امور شهدا و معلولین کابینه جمهور ا.ا.

ماده دوم:

۱. استخدام اشخاص دارای معلولیت جهت تطبیق فیصله شماره ۹ شورای عالی وزیران و همچنان ماده ۲۲ قانون حقوق و امتیازات اشخاص دارای معلولیت مبنی بر استخدام ۳٪ اشخاص دارای معلولیت واجد شرایط؛

۲. قابل دسترس ساختن اداره ها و نهاد ها برای اشخاص دارای معلولیت، از قبیل؛ زینت های مایل (رمپ)، مناسب سازی محیطی و در نظر گرفتن موارد دسترسی فیزیکی در ساختمان های جدید و حمل نقل و همچنان دسترسی به تکنالوژی (ماده ۲۵ قانون حقوق و امتیازات اشخاص دارای معلولیت و ماده ۹ کنوانسیون حقوق اشخاص دارای معلولیت)؛

۳. آگاهی دهی از حقوق اسلامی و بشری اشخاص دارای معلولیت و احترام به کرامت انسانی آنان به ارگان های مربوطه و ساحات کاری شان؛

۴. تطبیق مواد مندرج قانون حقوق و امتیازات اشخاص دارای معلولیت که برای هر اداره مشخص شده است؛

۵. تخصیص بودجه و بودجه یابی برای برنامه های مربوط به ورثه شهدا و اشخاص دارای معلولیت در برنامه های کوتاه مدت و دراز مدت؛

۶. ارجاع دهی ورثه شهدا و اشخاص دارای معلولیت به خدمات؛

۷. دادخواهی از ورثه شهدا و حقوق اشخاص دارای معلولیت؛ و

۸. ارایه آمار و ارقام اشخاص دارای معلولیت مستفید شده از خدمات، با تفکیک جنس و کتگوری های مختلف معلولیت؛

مسئولیت های طرفین

ماده سوم:

وزارت دولت در امور شهدا و معلولین و وزارت شهرسازی و اراضی موافقه دارند تا در موارد آتی جهت پاسخگویی به نیازمندی ها و تأمین حقوق بشری اشخاص دارای معلولیت و ورثه شهدا زیر چتر یک مکانیزم هماهنگی، دوامدار و به اساس نیاز سنجی با هم همکاری نمایند؛

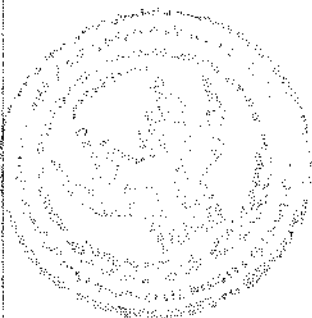
مسئولیت های وزارت دولت در امور شهدا و معلولین

ماده چهارم:

۱. سکرتریت کمیته بین الوزارتی، تدویر و تنظیم جلسات و تهیه مینوت؛

۲. جمع آوری ارقام و مواد غرض تهیه و ترتیب برنامه عمل بین الوزارتی امور شهدا و معلولین؛

۳. ترتیب و تجدید نظر در برنامه عمل و شریک نمودن آن جهت نظرخواهی؛

۴. ترتیب و رهبری جلسات سکتوری غرض آماده کردن پلان، ارزیابی نتایج کار و گزارش های مربوط؛
۵. ترتیب گزارش های ربعوار و سالانه برنامه عمل امور شهدا و معلولین و شریک سازی آن با ادارات ذیربط؛
۶. جمع آوری، پروسس، ذخیره و شریک نمودن معلومات و ارقام مورد نیاز ادارات در مورد شهدا و معلولین؛
۷. هماهنگی امور شهدا و معلولین با وزارت و فراهم نمودن تسهیلات لازم جهت تطبیق برنامه عمل؛
۸. ارزیابی آمار و ارقام اشخاص دارای معلولیت مستفید شده از خدمات با تفکیک جنس و کتگوری های مختلف معلولیت؛
۹. تهیه گزارش به کابینه از چگونگی تطبیق برنامه عمل؛
۱۰. رجعت دهی افراد دارای معلولیت و ورثه شهدا غرض خدمات لازم و مرتبط؛
۱۱. آگاهی دهی از حقوق اسلامی و بشری اشخاص دارای معلولیت و مسوولیت های دولت در قبال آنها و مسوولیت افراد دارای معلولیت و ورثه شهدا در برابر قوانین نافذه کشور؛ و
۱۲. توحید گزارش های ربعوار و سالانه برنامه عمل امور شهدا و معلولین و ارزیابی آن به کابینه دولت جمهوری اسلامی افغانستان.

مسوولیت های وزارت شهرسازی و اراضی

ماده پنجم:

۱. استخدام حد اقل ۳ فیصد افراد دارای معلولیت واجد شرایط از مجموع کارکنان اداره؛
۲. قابل دسترس نمودن اماکن عامه برای افراد دارا معلولیت؛
۳. اختصاص و رعایت سهمیه مندرج قانون حقوق و امتیازات ورثه شهداء، معلولین و مفقودین در آپارتمانهای رهائشی دولتی که از بودجه دولت و یا از کمک های بلا عوض کشورهای دوست اعتمار می گردند با در نظر داشت نوعیت پروژه و مطابق اسناد تقنینی مربوطه بودجه دولتی؛
۴. ایجاد دیتابیس برای سهمیه های توزیع شده افراد دارای معلولیت و ورثه شهداء؛
۵. مد نظر گرفتن موضوع دسترسی فزیکتی برای افراد دارای معلولیت حین اعمار تعمیر های جدید التاسیس برای افراد دارای معلولیت؛ و
۶. شمولیت تورم های دسترسی فزیکتی در ماستر پلان شهری.

نظارت و ارزیابی مشترک از تطبیق برنامه عمل

ماده ششم:

نظارت و ارزیابی از تطبیق برنامه عمل به شکل مشترک و سیستماتیک به نمایندگی از کمیته بین‌وزارتی توسط وزارت دولت در امور شهدا و معلولین و وزارت شهرسازی و اراضی صورت گرفته و نتیجه آن به مقام ریاست جمهوری تقدیم میگردد.

هماهنگی

ماده هفتم:

۱. غرض تبادل معلومات و حل مشکلات در تطبیق برنامه عمل هر دو اداره در ایجاد یک میکانیزم هماهنگی باهم همکاری نموده و موارد قابل بحث را در اجندای مجلس کمیته بین‌وزارتی و باهم کمیته‌های تخصصی می‌گنجانند.

۲. وزارت شهرسازی و اراضی به شکل ربعوار و سالانه آمار فعالیت‌های خویش را با وزارت دولت در امور شهدا و معلولین منحیث سکرتریت بین‌وزارتی، شریک نموده و وزارت شهدا و معلولین آنرا شامل دیتابیس ساخته و تمام آمار جمع شده را با شرکای کاری در میان می‌گذارد.

حل موارد اختلافی

ماده هشتم:

اختلافات که در راستای همکاری فی‌ما بین به وجود می‌آید با مراجعه به قوانین نافذ حل می‌گردد. حل اختلافات از طریق مذاکره مستقیم و دوستانه نیز باید با قوانین نافذ کشور در مغایرت قرار نگیرد. جانبین باید به فیصله نهایی که صورت می‌گیرد، متعهد باشند.

زمان اعتبار این تفاهم‌نامه

ماده نهم:

۱) زمان برای تطبیق تفاهم‌نامه مدت سه سال می‌باشد که کمیته بین‌وزارتی برای امور شهدا و معلولین به سکرتریت وزارت دولت در امور شهدا و معلولین مسوولیت هماهنگی و در مجموع اعضای کمیته بین‌وزارتی مسوولیت تطبیق آنرا دارد.

۲) این تفاهم نامه بعد از هر سه سال تجدید و به امضای طرفین می‌رسد.

فسخ تفاهم نامه

ماده دهم:

این تفاهمنامه بعد از امضای توسط طرفین مدت سه سال مرعی الاجرا بوده، می‌تواند هر یک از طرفین با ارسال اطلاعیه کتبی در خلال سی روز به جانب مقابل با ارائه دلایل قانونی، به فسخ تفاهمنامه، هذا اقدام نماید.

زبان مورد اعتبار

ماده یازدهم:

این تفاهمنامه بداخل ۱۱ ماده به یکی از زبان های ملی و رسمی پشتو یا دری تحریر گردیده است. در صورت بروز هر نوع تنازع و یا هم عدم تفاهم به تفسیر متن پرداخته خواهد شد.

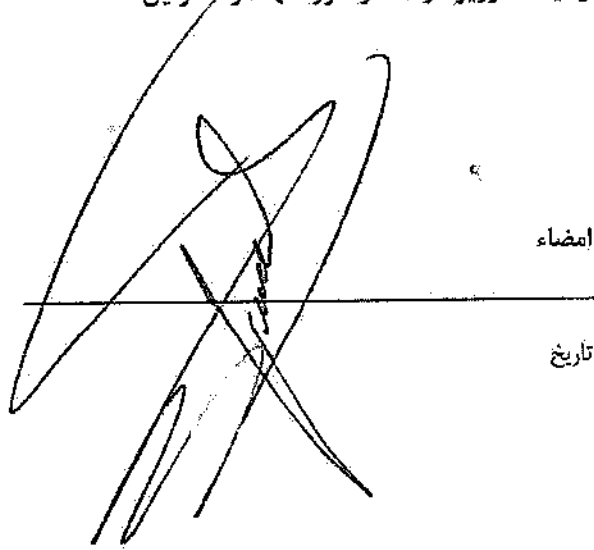
به نمایندگی از وزارت دولت در امور شهدا و معلولین

به نمایندگی از وزارت شهرسازی و اراضی:

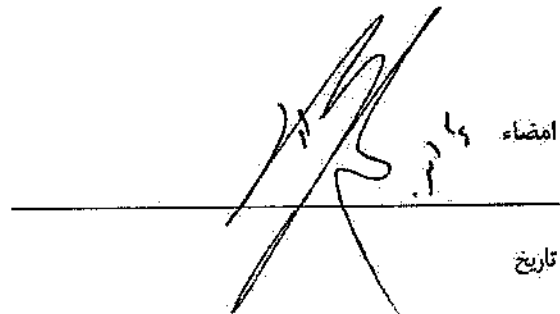
اسم: نعل الدین آریویی
وظیفه: وزیر دولت در امور شهدا و معلولین

اسم: محمود کرزی
وظیفه: سرپرست وزارت شهرسازی و اراضی

امضاء
تاریخ

امضاء
تاریخ

ثبت شماره ۱۱۱۱
ثبت شماره ۱۱۱۱

